

Immerzeel had zich ook aan reclame schuldig gemaakt; 20 Maart 1822 schrijft Tollens aan W. H. Suringar: „gij zegt mij dat de uitgever van mijne gedichten mij wel op de handen mogt dragen; dat meende ik half en half ook. Maar zoudt gij geloven dat die man mij daarentegen zoo onbeschoft en onbescheiden behandeld heeft dat ik alle betrekking met hem heb afgebroken, en hij, zelfs in zijn Muzen-almanak, geen tittel meer van mij uitgeven zal? Had ik het niet tegengehouden, dan ware er reeds weder een tweede aankondiging, nog winderiger dan de eerste, verschenen, ten einde het publiek te beedelen van nu ook op een kleine uitgave van eenige mijner andere werkjes, die hij tevoren uitgegeven of aangekocht heeft, in te teekenen; werkjes waarvan ik mij sommigen schaam; en ik zou andermaal het verdriet gehad hebben van door het geheele land en links en rechts van mijn eigen huis met dergelijke bedelbrieven op mijnen naam te zien rondloopen¹⁾, alleen om eenen uitgever, die slechts zijn belang en niet mijne burgerlijke betrekking in aanmerking neemt, eenige duizende guldens in de zak te jagen. Toen ik zulks den intrigant op een fatsoenlijke wijze en op billijke motieven belette, wierp hij het masker van bescheidenheid af, en vermeette zich in een billet, dat ik als een monument van onbeschoftheid bewaar, de ergerlijkste uitdrukkingen, als ware ik een hongerende broodschrijver, dien hij den mond openhield. Zelfs ging zijne onbescheidenheid daarin zoo verre, dat hij mij verweet, hem nadeel door mijne verzen te veroorzaken, omdat hij (N.B.!) *door* het verkoopen van duizenden der mijnen, zoo weinige van die van anderen verkocht. En dit is een man, die zijn geheele rehabilitatie aan mij te danken heeft; die ik ten minste f 30.000 heb doen winnen, en van wien ik nooit gehad of begeerd heb dan een huiselijk presentje, die zeker gezamenlijk nauwelijks f 2000 bedragen en die ik minder heb aangenomen om mij te verrijken dan om hem van de verplichting te ontslaan om mij te bedanken. Wat is dat verdrietig, dat eindelijk onze liefhebberijen en uitspanningen zelve ons nog kwelling aandoen.

„Wij hebben in bekommerenden huiselijken zorg gezeten.

1) cf. brief 20 Oct. 1832 op blz 115.